

MILJÖUTSKOTTETS BETÄNKANDE 15/2004 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om understöd för reparation av bostäder och energiunderstöd

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 16 september 2004 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om understöd för reparation av bostäder och energiunderstöd (RP 171/2004 rd) till miljöutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- bostadsråd Riitta Kimari, miljöministeriet
- lagstiftningsråd Sten Palmgren, justitieministeriet
- överinspektör Marja Kostiainen, Statens bostadsfond
- specialmedarbetare Eero Hiltunen, Finlands Kommunförbund.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att lagen om understöd för reparation av bostäder och energiunderstöd ändras.

Kraven på behandling av hushållsavloppsvatten har skärpts i den nya lagstiftningen. Det är därför nödvändigt att förnya de fastighetsvisa systemen för hushållsavloppsvatten i områden utanför vattenverkens avloppsnät. Enligt förslaget ska reparationsunderstöd beviljas för de kostnader som de nya systemen medför. Understöd beviljas hushåll som med hänsyn till sin situation behöver understöd av sociala skäl.

Det föreslås att möjligheten att bevilja understöd för kostnaderna för ändring av använd-

ningsändamålet för anstaltsbyggnader och lokaler i bostadsbyggnader slopas, eftersom de nya understöden för främjande av bostadsförhållandena för grupper med särskilda behov också ska kunna beviljas för dessa ändamål. Vidare föreslås att de understöd som endast beviljats bostadsaktiebolag i namngivna förortsprojektområden slopas.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2005 och avses bli behandlad i samband med den. Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2005.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till motiven i propositionen och på grundval av övrig utredning finner utskottet förslaget nödvändigt och lämpligt. Utskottet tillstyrker lagförslaget med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Propositionen gäller vissa ändringar av användningsändamålen i lagen om understöd för reparation av bostäder och energiunderstöd. För det första ska understöd för reparation av bostäder kunna beviljas på sociala grunder för förbättringar i fastighetsvisa systemen för avloppsvatten från hushåll. Genom förordning kommer det att utfärdas närmare bestämmelser om understödsgrunderna och prövning av inkomster och förmögenhet. Understöden är villkorade och innefattar en begränsning av användningen av bostaden under fem år. Samtidigt slopas möjligheten att få bidrag för ändringar i användningsändamålet för byggnader och lokaler, likaså de särskilda stöden till bostadsaktiebolag i områden för förortsprojekt.

Det nya understödet för förbättringar i de fastighetsvisa systemen för hushållsavloppsvatten är bra och ligger i linje med regeringens bostadspolitiska program, påpekar utskottet. Understödet hjälper hushåll med små inkomster att uppfylla de åtstramade kraven på behandling av avloppsvatten från hushåll, när de bor i fastigheter för stadigvarande boende och boendekostnaderna är orimligt höga. De nya kraven på behandling av avloppsvatten medför en kostnad på uppskattningsvis 3 000 euro. Men kostnaderna kan från fall till fall variera mellan 500 och 6 000 euro. Kostnaderna är så betydande att det behövs ett stöd som beviljas på sociala grunder. På årsnivå kan understöd ges ut till ett belopp om ungefär 3 miljoner euro från bevilningsfullmakten under tio år.

I propositionen slopas 2 § 1 mom. 5 punkten i den gällande lagen. Den gäller reparationer av bostadsaktiebolagshus på bostadsområden som är föremål för särskilda utvecklingsåtgärder. Förortsprojekt i programmet Förort 2000 har stötts med hjälp av understöden och nu är mer-

parten av projekten slutförda. Trots att projektet avslutas bör adekvata understödsfullmakter säkerställas till exempel för energiunderstöd i syfte att systematiskt underhålla byggnadsbeståndet i förorterna, framhåller utskottet. En av de största utmaningarna inom bostadspolitiken är att sanera och modernisera bostäderna i förorterna. Det måste till exempel installeras hissar med tanke på den åldrande befolkningens boendemiljö.

Enligt den föreslagna nya 2 a § kan statsrådet besluta om hur understödsfullmakten ska fördelas på olika användningsändamål samt besluta om de regionala grunderna för användningen av fullmakten. Enligt motiveringen behövs dispositionsplanen särskilt när det kommer in fler ansökningar än det kan beviljas understöd inom ramen för fullmakten. Utskottet påpekar att bestämmelsen är inexakt. För det första framgår det inte när exakt statsrådet ska fatta beslutet. För det andra gäller det en precisering av fördelningen av de understöd som ges ut på grundval av fullmakten och inte en fördelning av bevilningsfullmakten. Formuleringen "statsrådet kan besluta om de regionala grunderna för användningen av fullmakten" refererar tvärt emot vad syftet är till att de regionala grunderna helt och hållet kommer att föreskrivas genom förordning. Utskottet föreslår att 2 a § ändras i enlighet med förslaget nedan. Det är en ändring av lagteknisk karaktär. Tanken är att förtydliga att statsrådet kan besluta närmare om till vilka ändamål i enlighet med 2 § understöd kan ges ut, när värdet av ansökningarna är större än fullmakten räcker till. Vidare påpekar utskottet att det framöver bör göras en helhetsbedömning av lagen om understöd för reparation av bostäder och energiunderstöd med avseende på 80 § 1 mom. i grundlagen, där det sägs att bestämmelser ska ingå i lag. Om det är nödvändigt måste lagen ändras. Vidare påpekar utskottet att hissunderstödet enligt lagen i vissa fall inte har kunnat utnyttjas eftersom det har ansetts strida mot jämlikhetsprincipen att bostadsaktiebolaget delar upp hisskostnaderna enligt de normala veder-

lagsprinciperna. Det har påpekats att de som bor högst uppe och lägst nere inte har samma nytta av en hiss. I sitt uttalande RSv 18/2001 rd förut-satte riksdagen att statsrådet låter utreda om det inte går att utfärda anvisningar om utjämning av kostnaderna mellan aktieägarna för renovering och ombyggnad av fastigheter i proportion till den nytta lägenheterna får. Enligt information till utskottet står den gällande lagstiftningen fortfarande i vägen för beslutsfattandet i bo-stadsaktiebolag. En mycket stor del av hissun-derstöden för dem förblir outnyttjade varje år. Därför förutsätter utskottet att statsrådet utreder möjligheterna att med hjälp av anvisningar eller i förekommande fall med hjälp av lagstiftning jämna ut kostnaderna för renovering och om-byggnad mellan aktieägarna i proportion till den nytta lägenheterna får (*Utskottets förslag till ut-talande*).

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår miljöut-skottet

*att lagförslaget godkänns i enlighet med regeringens proposition men 2 a § med följande ändringar (**Utskottets änd-ringsförslag**) och*

*att ett uttalande godkänns (**Utskottets förslag till uttalande**).*

Utskottets ändringsförslag

2 a §

Dispositionsplan

Om beloppet av ansökningarna är högre än beloppet av understödsfullmakten, eller om det i övrigt är nödvändigt, kan statsrådet besluta närmare om de regionala grunderna för användningen av understöden och om hur de skall för-delas på olika användningsändamål.

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att statsrådet ut-reder möjligheterna att meddela anvis-ningar eller i förekommande fall införa lagbestämmelser om utjämning av kost-naderna för renovering och ombygg-nad av fastigheter mellan aktieägarna i relation till den nytta lägenheterna får.

Helsingfors den 16 november 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pentti Tiusanen /vänst
vordf. Heidi Hautala /gröna
medl. Susanna Haapoja /cent
Rakel Hiltunen /sd (delvis)
Tuomo Hänninen /cent
Antti Kaikkonen /cent
Inkeri Kerola /cent

Kari Kärkkäinen /kd
Mikaela Nylander /sv
Heikki A. Ollila /saml
Säde Tahvanainen /sd
Pia Viitanen /sd
ers. Mikko Kuoppa /vänst
Oras Tynkkynen /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.